

פאנזין אמנות מנוונת #2/17

גרמנים הגונים



גרמנים הגונים

מבצע ואלקירי
בגידה בשלטון או בגידה במולדת?

סופי קוזמוב
לירן מוחה

כל הגרמנים ההגונים

דיאנה מרגולין
רותם קדמה
אופיר מעוז

נאציפיקציה

נאציפיקציה היא תהליך ההשתלטות שעברה גרמניה על ידי הנאצים והפיכתה מדמוקרטיה ליברלית למדינה טוטליטרית נאצית. היטלר ביסס את שלטונו תוך כדי ניצול הבלגן ששרר בגרמניה באותה העת. תהליך הנאציפיקציה וחיסול הדמוקרטיה והמוסדות הלא נאצים שהיו בעלי השפעה בגרמניה, נמשך כארבע שנים (מ-1933 עד 1937) וכלל סדרה של מהלכים ביניהם: (1) שריפת בניין הרייכסטאג - הנאצים בממשלה החדשה טענו כי מדובר בקשר קומוניסטי ולכן הוצאו צווי מעצר נגד מנהיגים קומוניסטים. כל מערכת הבחירות נוהלה באלימות ותוך מסע הפחדה של הנאצים נגד הקומוניסטים. (2) ביטול המפלגות - היטלר מכריז על המפלגה הנאצית כמפלגה החוקית היחידה בגרמניה. כל שאר המפלגות הפכו ללא חוקיות וקרוסו. (3) חוק ההסמכה - אשר העביר את סמכויות החקיקה - מהרייכסטאג לממשלה, ואת הזכות להציע חוקים - מהנשיא להיטלר. (4) ביטול תפקיד הקנצלר והנשיא - היטלר איחד את תפקיד הנשיא והקנצלר אל תוך תפקיד אחד אשר נקרא פיהרר ובכך היטלר הופך לשליט יחיד כל יכול. כל המהלכים האלה ועוד מהלכים שונים הבטיחו את עתידה של גרמניה כמדינה טוטליטארית נאצית והעצימו את כוחה.

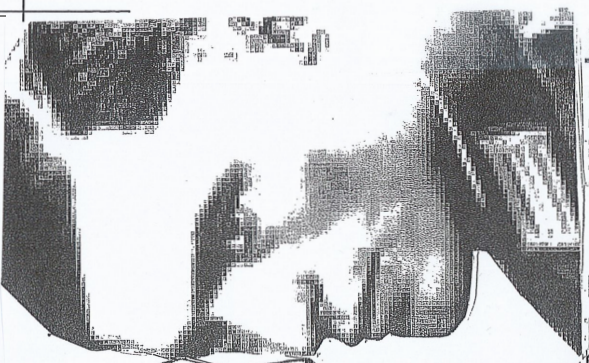


חיילים נאצים בנאום הפיהרר, היטלר. מאחור - דגל צלב הקרס.

אדולף היטלר

אדולף היטלר, נולד בשנת 1889 בעיירה קטנה שהייתה אז חלק מאוסטרו-הונגריה. היטלר השתתף במלחמת העולם הראשונה בה נפצע, ואף הוענק לו 'צלב הברזל'. ב-1920, הצטרף היטלר והנהיג את 'מפלגת הפועלים הגרמנית הלאומית הסוציאליסטית'. ב-1923 עמד היטלר בראש ניסיון להפיל את השלטון הדמוקרטי בגרמניה, נכשל, ונידון לחמש שנות מאסר, בהן כתב את ספרו 'מיין-קאמף'. בשנת 1933, נבחר היטלר, שעמד בראשות המפלגה הנאצית, בצורה דמוקרטית לתפקיד הפיהרר של גרמניה. היטלר הנהיג בגרמניה משטר טוטליטרי וחולל את מלחמת העולם השנייה, בה נהרגו מליוני חיילים ונרצחו מיליוני אזרחים יהודים, צוענים, שחורים, ואנשים רבים נוספים בהתאם לאידאולוגיה הנאצית ולסדר החדש. היטלר היה אתראי לחורבן של ערים שלמות, להשמדת העם היהודי, להקמת מחנות השמדה, תאי גזים, ותהליכים נוספים שהביאו למותם של מליוני בני אדם. בליל 29-30 באפריל 1945, עת נכנסו בעלות הברית וכבשו את ברלין, נשא היטלר את אווה בראון לאישה. בשעות אחר הצהריים השניים התאבדו, היטלר בירייה ואווה על ידי בליעת ציאניד. על פי בקשתו, גופתו הוספגה בבניין ונשרפה על ידי עוזריו מחוץ לבונקר, כדי שהאויב לא יתעלל בה ובכך סיים את חייו.





הוא מנסה להצטרף ל...
הוא מנסה להצטרף ל...
הוא מנסה להצטרף ל...

ואתה אתה...
ואתה אתה...
ואתה אתה...



הוא מנסה להצטרף ל...
הוא מנסה להצטרף ל...
הוא מנסה להצטרף ל...

מבצע "ואלקירי": בגידה בשלטון? או בגידה במולדת?

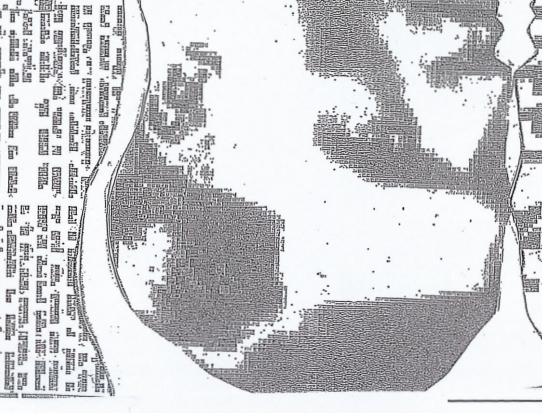
הוא מנסה להצטרף ל...
הוא מנסה להצטרף ל...
הוא מנסה להצטרף ל...



הוא מנסה להצטרף ל...
הוא מנסה להצטרף ל...
הוא מנסה להצטרף ל...

הוא מנסה להצטרף ל...
הוא מנסה להצטרף ל...
הוא מנסה להצטרף ל...

הוא מנסה להצטרף ל...
הוא מנסה להצטרף ל...
הוא מנסה להצטרף ל...



הוא מנסה להצטרף ל...
הוא מנסה להצטרף ל...
הוא מנסה להצטרף ל...

הוא מנסה להצטרף ל...
הוא מנסה להצטרף ל...
הוא מנסה להצטרף ל...

מבצע "ואלקירי": בגידה בשלטון? או בגידה במולדת?

תכנית "ואלקירי" הייתה תכנית חירום גרמנית במהלך מלחמת העולם השנייה, הפקודה ניתנה לצבא המילואים הגרמני, ומטרתה הייתה להשתלט על המדינה (ולחזיר אותה לממשלה) בעת משבר לאומי. הפקודה נוצרה מכיוון שבתקופה זו הייתה מלחמה אכזרית מאוד, רוב ההפצצות היו על אוכלוסייה אזרחית, כתוצאה מכך היה פחד תמידי ממהפכה אזרחית וניסיונות להפיל את השלטון. לכן גרמניה הנאצית רקמה את תכנית "ואלקירי" על מנת להבטיח את המשכיות השלטון בכל מצב. נרקמה תכנית ע"י קצינים "מורדים" בצבא הגרמני, שהאמינו שהיטלר הולך להרוס את גרמניה, ולכן תכננו להתנקש בהיטלר ולשכתב מחדש את תכנית "ואלקירי" בכדי לגרום לצבא לאסור את מנהיגי המפלגה הנאצית וקציני ה-SS ובכך לאפשר להם - הקצינים המורדים בשיתוף פעולה של פוליטיקאים מורדים - להשיג את השליטה בגרמניה.

קשר ה-20 ביולי הוא שמו של ניסיון ההתנקשות והאחרון הידוע והוא חלק עקרוני מהרעיון של מבצע "ואלקירי". ב-20 ביולי, לקראת סוף המבצע, ניסו להשתמש בצבא הגרמני לעצירת קציני SS ולהפלת הממשלה לטובת ממשלה חדשה. תכנית זאת יצאה לפועל בשנת 1944, אחרי הפלישה לנורמנדי וכשחלק גדול מהעם הגרמני איבדו את ביטחונם בשלטון והכינו את עצמם להפסד מוחץ. מבצע "ואלקירי" הוצא לפועל ע"י קצינים ופוליטיקאים גרמנים פטריוטים ורובם הגיעו מהאצולה הישנה של גרמניה, הם הרגישו שהיטלר הורס את המדינה והיה חשוב להם שיזכרו אותם בהיסטוריה ושידברו עליהם כמתנגדים גיבורים למשטר טוטליטרי ("מעשה אצילי").

חשוב להבין שבזמנים אלה האצולה איבדה את חיבורה לשלטון ובמקומה נכנסו תנועות לאומיות. משפחות רבות שהתעשרו קנו את תואר האצולה ממשפחות אצולה שאיבדו הכול. תהליך זה גרם ל"אצולה הוותיקה" להבדיל את עצמם מהשאר בעזרת מוסר והתנהגות גבוהה. הם הרגישו שההבדל היחיד בניהם לבין העשירים החדשים הוא ההיסטוריה הארוכה של משפחתם, ולכן הם צריכים להיות יותר טובים. לאצילים היה חשוב להיזכר בהיסטוריה בתור גיבורים, וזוהי הסיבה שרוב התומכים במבצע "ואלקירי" היו אצילים.

"גרוע מן הכישלון הוא הכניעה לאשמה ולכפייה ללא מאבק".

קולונל קלאוס שנק פון שטאופנברג נולד ב-15 בנובמבר 1907 למשפחת אצולה. שטאופנברג התגייס לצבא בשנת 1926, ובעת עליית הנאצים לשלטון שטאופנברג, שהיה פטריוט אדוק, נמשך להשקפת העולם הנאצית. לאחר אירועי ליל הבדולח חש שטאופנברג בושה בגין המעשים שבני עמו עשו ליהודים. שטאופנברג התחיל להתנגד לשלטון הנאצים - בשלב זה

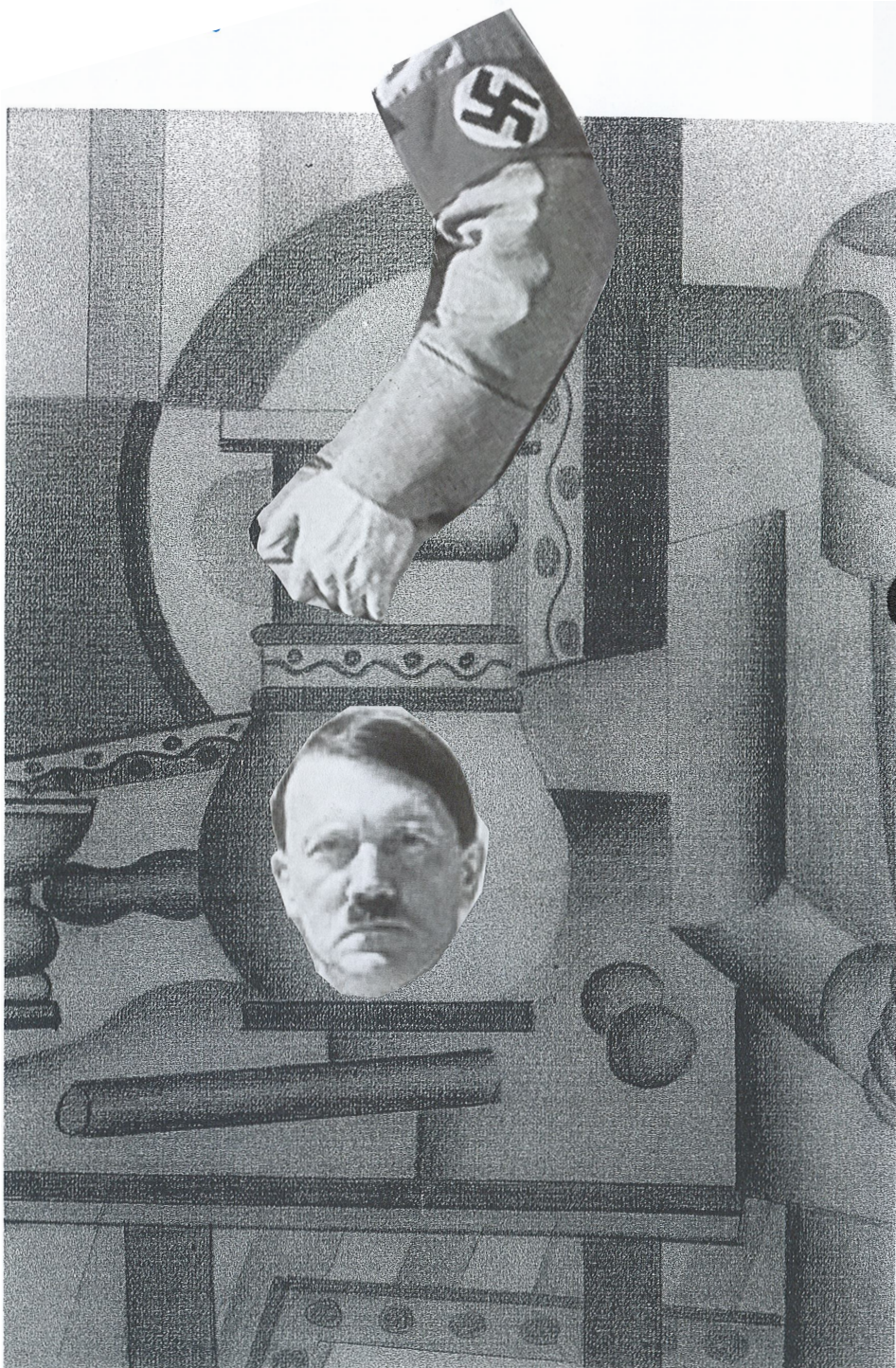
עדיין לא בגלוי. בשנת 1941, לאחר מבצע ברברוסה, שטאופנברג הגדיר את הנאצים כ"מחלת דבר" והתחיל להביע את רצונו להפלת השלטון.

במהלך השנים שטאופנברג נלחם בקרבות רבים והתקדם בסולם הדרגות, בינואר 1943 קודם לסא"ל אך בגלל מחאותיו הרבות והתנגדותו הברורה לשלטון, מפקדיו החליטו להציב אותו הרחק מגרמניה - בצפון אפריקה. ושם הוא נפגע מ-הפצצה בריטית ואיבד את עינו השמאלית, כף ידו הימנית ושתי אצבעות בידו השמאלית. אך זה לא שבר אותו, והוא אפילו התלוצץ על כך ואמר "בקושי ידעתי מה לעשות עם אצבעותי קודם לכן". לאחר הפציעה הוא החליט להמשיך בחייו הצבאיים, ובכך הפך את עצמו לחייל האולטימטיבי בעיניו של היטלר, מכיוון שמנקודת מבטו של היטלר, שטאופנברג היה חייל מצטיין שנתן את גופו וכמעט את חייו למען גרמניה, וממשיך לתת עוד מעצמו - אפילו לאחר פציעה קשה.

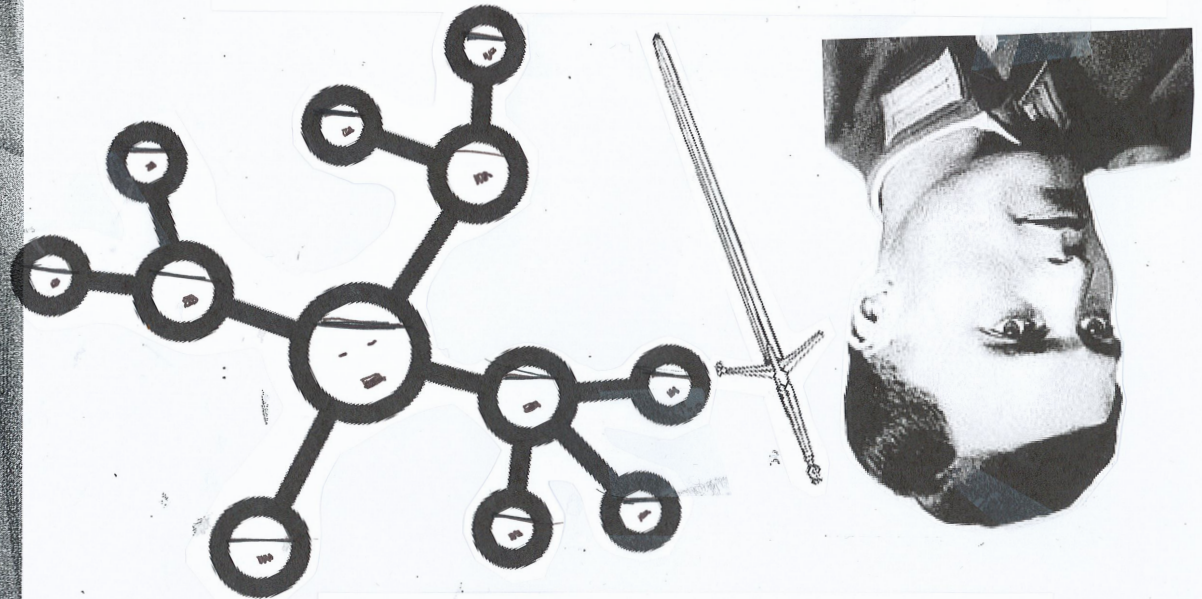
אחד ממפקדיו היה גנרל פרידריך אולברייכט, אחד מחברי המחתרת הבכירים. אולברייכט משך את שטאופנברג והשיג את תמיכתו לתכנית הנקראת "תכנית ואלקירי". בתקופה זאת שטאופנברג השתמש בתדמית "החייל המושלם" בכדי להתקרב להיטלר ובסופו של דבר הוא הפך למועמד הטוב ביותר להתנקש בהיטלר. שטאופנברג - שהיה אדם נשוי ואב לארבעה ילדים - נתקל בדילמה לא קלה, האם ללכת ולהיות חלק בפועל מהאנשים שיהרגו את היטלר?

או לבחור לשבת ולנהל את כל המבצע ללא יציאה לשטח. מה שהפך את הדילמה לקשה אפילו יותר היא העובדה שאם הוא מסכן את עצמו ונכשל במשימתו לא רק יעמידו לדין אלא גם יהרגו אותו, את אשתו וילדיו ואפילו את חבריו הקרובים שלא עשו דבר. מצד שני, במקרה שהכול הולך לפי התכנית, הם יכולים להשיג שליטה מלאה על גרמניה, להציל אותה מהיטלר ולהחזיר למולדת שהם כל כך אוהבים את הכבוד שהיה לה בעבר. לבסוף בחר שטאופנברג לקחת חלק בהתנקשות בהיטלר, הם היו קרובים להצלחת והשלמת המבצע. לפני יציאתו לפעולה דאג להרחיק את משפחתו בכדי להגן עליהם במקרה שהמבצע לא יצליח.

ב-20 ביולי 1944 המבצע יצא לדרך. שטאופנברג נסע ל"מאורת הזאב" (המפקדה של היטלר), והביא איתו פצצה. הפגישה תוכננה להתקיים בתוך הבונקר, מה שהיה מעצים את כוח הפצצה (עקב המרחב האטום), אך ברגע האחרון הועבר לצריף בחוף. שטאופנברג ביקש מקצין התקשורת שיקרא לו באמצע הפגישה ויתן לו את האפשרות להטמין את הפצצה ולעזוב במהירות. שטאופנברג כבר היה רחוק כשהפצצה התפוצצה אבל הוא היה בטוח ראייה וחשב שתכניתו הצליחה והיטלר מת. על פי התכנית הוא חזר לברלין והתחיל להוציא פקודות לצבא המילואים להוציא לפועל את תכנית "ואלקירי" ולעצור את קציני ה-SS. בהתחלה נראה היה כי הם הצליחו במשימתם וכי הם השיגו שליטה על גרמניה, ופתאום קול בקע מהרדיו, קול מוכר, היטלר הודיע לעמו שהוא בחיים וקרא לקציניו לעצור את שטאופנברג ושותפיו. צבא המילואים הפסיקו להקשיב לפקודות משטאופנברג, והיה



ברור שהמבצע נכשל. בסופו של דבר גנרל פרדריק פרום תפס את שטאופנברג ושותפיו והוציא אותם להורג ברחוב. היום הרחוב נקרא "רחוב שטאופנברג".
 אשתו של שטאופנברג נשלחה למחנה עבודה כאסירה פוליטית וילדיהם נשלחו לבית יתומים. הסיבה הכי ברורה לבחירתו ובחירת חבריו לנסות להתנקש בהיטלר היא היותם פטריוטים אצילים. שטאופנברג בעצמו אמר כי: "גרוע מן הכישלון הוא הכניעה לאשמה ולכפייה ללא מאבק".



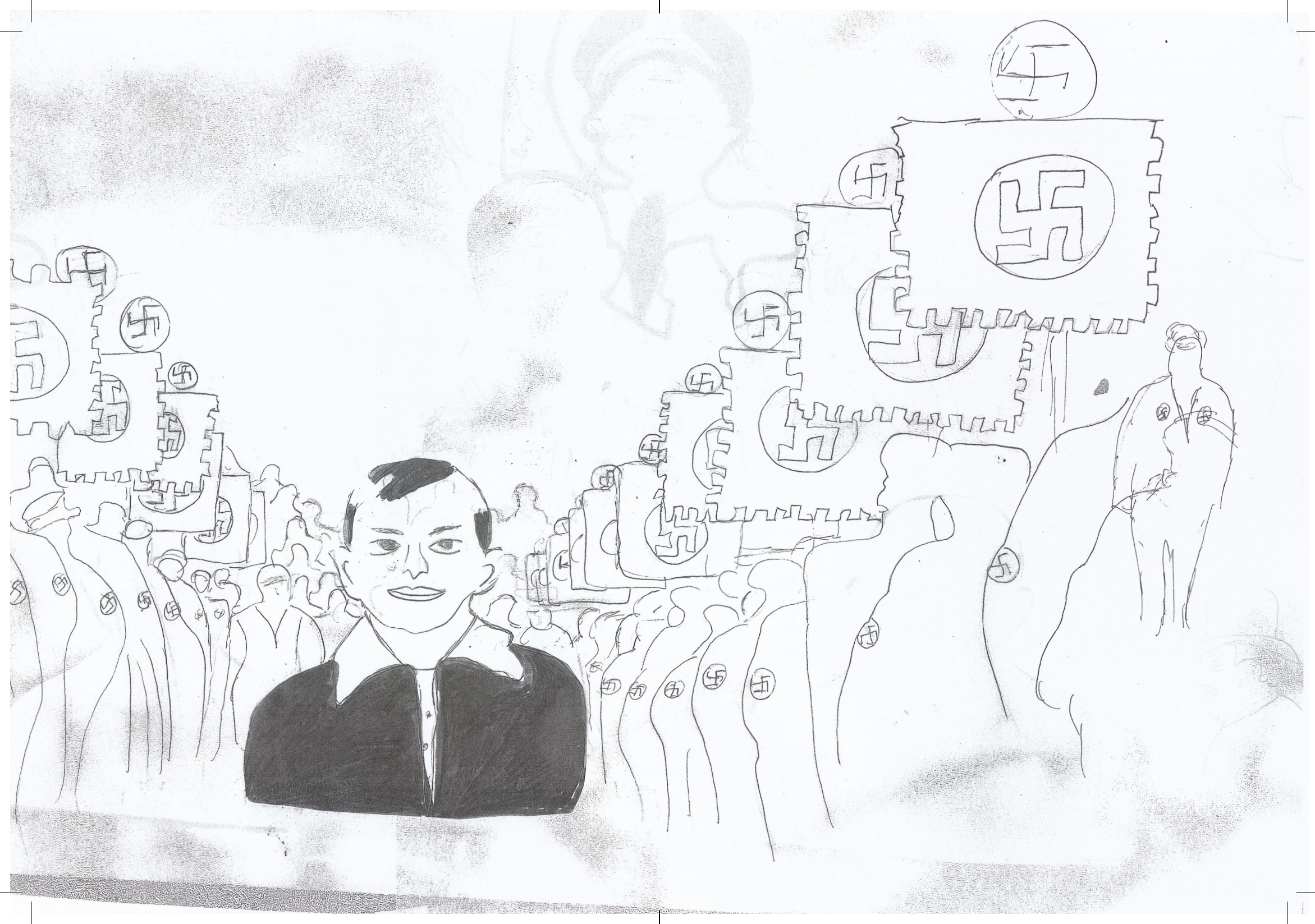
חוג קרייזאו

כינוי של קבוצת אנשים העוסקים בפעילות שכלית ורוחנית שפעלו בגרמניה הנאצית. בראש הקבוצה עומד הרוזן הלמוט גמייס פון מולטקה השייך למעמד האצילים (צאצא של בית אצילים צבאי). הקבוצה הייתה מתכנסת באחוזתו ששמה קרייזאו. כל אחד מחבורה תרם חלק בניסיון לשנות את דמותה של גרמניה לאחר המלחמה ולתת לקשר רקע אידיאולוגי. לקבוצה היו הרבה קשרים נועדו לשרת את האינטרסים שלהם, כמה מיהם היו קבוצות מהמטה הכלכלי ועוד גנרלים וראשי עירייה. קבוצת קרייזאו לא הייתה קבוצת קושרים פעילה, כי אם היו בעל אופי אידיאולוגי, שעסק יותר בשאלות הנוגעות למשטר הרצוי, מאשר בשאלות הנוגעות להפלת המשטר הקיים.
 למרות כל זאת, כל חברי החוג נעצרו על פעילות זו ובעקבות הקשר העשירים ביולי נאסרו והוצאו להורג כמעט כל חברי החוג.

ביבליוגרפיה:

ויקיפדיה, ערכים שונים על מלאוס שנק מן שטאופנברג, מבע ואלקיבר ו- קשר העשרים בנוב
 ספר היסטורי - הרייך השלישי, על ידי מייקל ברויל.



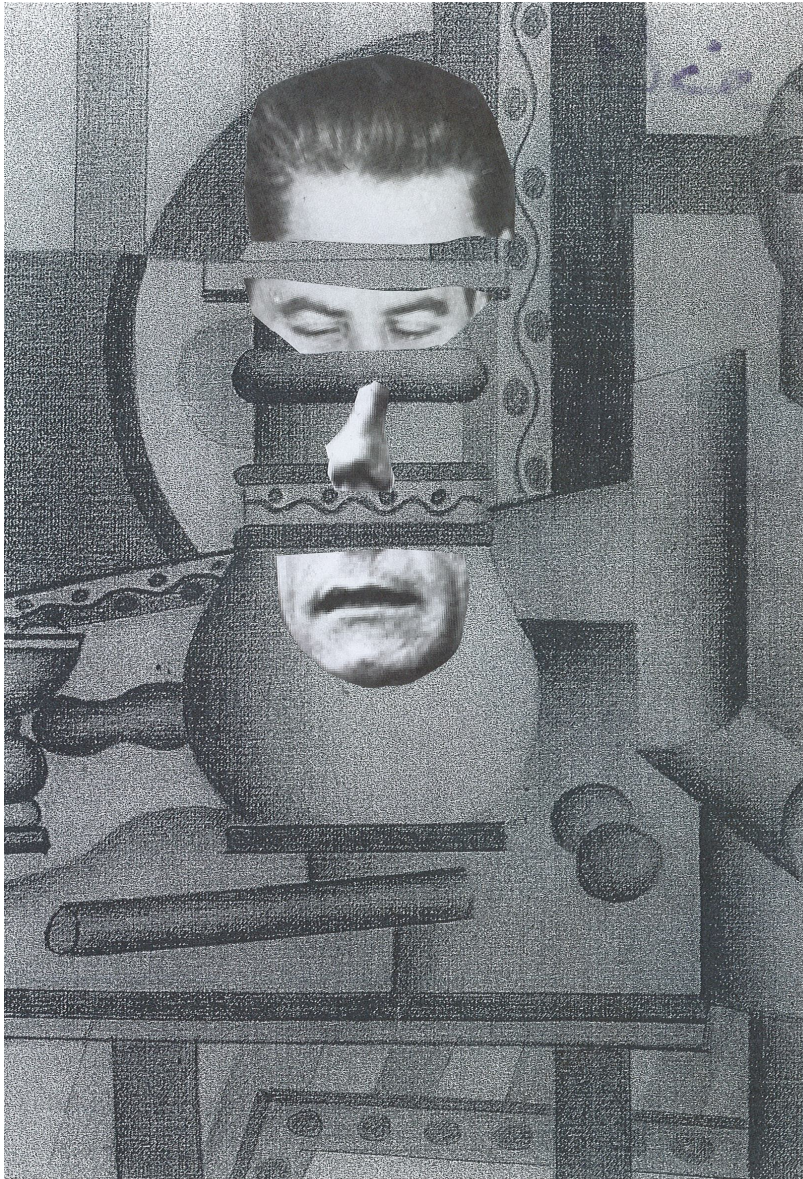


סוף חלופי - שטאופנברג

מה שהפך את הדילמה לקשה אפילו יותר היא העובדה שאם הוא מסכן את עצמו ונכשל במישימתו לא רק יעמידו אותו לדין, ולא יהרגו רק אותו, אלא יהרגו גם את אשתו וילדיו ואפילו את חבריו הקרובים. מצד שני, במקרה שהכול הולך לפי התכנית, הם יכולים להשיג שליטה מלאה על גרמניה ולנהל אותה לפי האינטרסים שלהם.

שטאופנברג בחר להיכנע לפחד, ולא לעשות דבר. הוא עשה זאת כי ידע שהוא ישרוד את המלחמה בדרך זאת והסיכויים יותר גבוהים לכך. שטאופנברג, שהיה מקורב להיטלר, רצה להראות לו נאמנות רבה, הוא ידע על תכנית ואלקירי והחליט להסגיר את חבריו. היטלר העריך זאת מאוד ואפילו העניק לשטאופנברג מדלייה על נאמנותו. היטלר הוציא להורג את כל מי שהיה שותף בכך. שטאופנברג היה מרוצה מבחירתו וגאה בעצמו על כך שהצליח להגן על משפחתו. המלחמה הגיעה לסיומה בשנת 1945 והיטלר התאבד ביחד עם הרבה ממנהיגי גרמניה הנאצית. לאחר שבעולם התפתחה שנאה כלפי גרמניה בעקבות מעשיו של היטלר, שטאופנברג התחיל להרגיש רגשות אשמה, מתחיל לחשוב שאולי היה צריך לעשות משהו, לא לברוח, לא להיכנע לפחד, ולעמוד על שלו. שטאופנברג הדחיק את הרגשות וניסה להמשיך בחייו מבלי להתעסק בעבר, כי אחרי הכל אין דרך לשנות את העבר. הוא עבר לגור בארצות הברית יחד עם משפחתו אך זה לא עזר לו לברוח מרגשות האשמה שלו. להפך, הרגשות והמחשבות רק התעצמו כי פתאום הוא ראה את גרמניה מנקודת המבט של ארצות הברית. בכל יום שעבר התמודד שטאופנברג עם המחשבות ורגשות האשמה העצמית, בכך שברח, לא התאמץ להשאיר טיפת כבוד לגרמניה, איך כל העולם חושב שהגרמנים הם יצורים חסרי לב ושאף אדם לא ניסה לעצור את היטלר.

ביום חורף קר אחד, שטאופנברג ישב בחדרו בזמן שהילדים היו בבית הספר ואשתו בעברו דה. ישב וכתב מכתב. לא סתם מכתב, אלא מכתב התאבדות. שטאופנברג ביקש ממשפחתו סליחה על איך שהעולם רואה את גרמניה כיום, ביקש סליחה שיכול היה לעשות משהו ובהר לא לעשות דבר. ביקש סליחה על כך שהסגיר את חבריו שסך הכל ניסו להושיע את גרמניה, וביקש מחילה על תמיכתו בהיטלר. בסוף המכתב כתב לילדיו "תמיד תעקבו אחרי האמת שלכם", וקפץ מחלון הקומה השישית בבניין בו גרו.

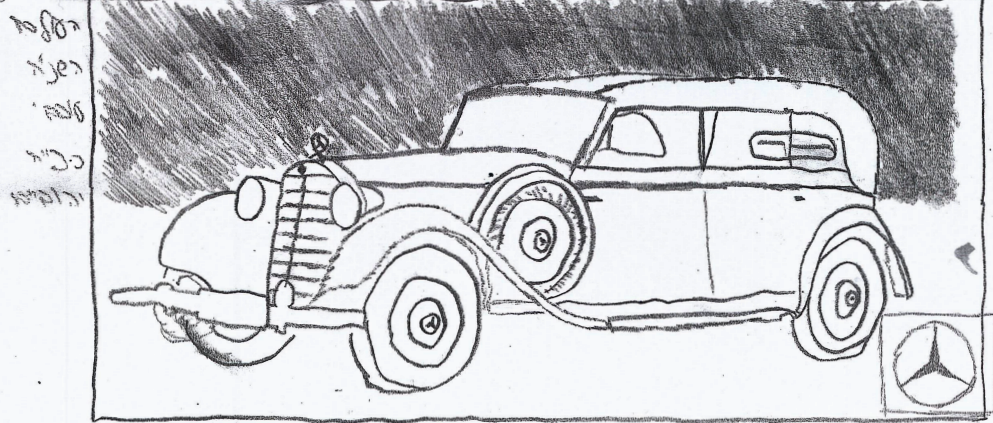


גסטפו



שוטרים במשטרה המדינית החשאית "גסטאפו".

ב-1937 לא יכלו יהודים להיכנס למדינה, ולכן הוטל עליהם לעלות לארץ ישראל.



גסטפו הוא קיצור שמה של "משטרת המדינה החשאית" של גרמניה הנאצית. הגסטפו, צמחה במחלקה המדינית של מטה המשטרה הפרוסית בברלין בשנת 1933 על ידי הרמן גרינג, ובשנת 1934 התמנה היינריך הימלר לסגנו. תחילה, היה הגסטפו גוף מודיעין פנימי, ולאחר מכן הפך למעין סוכנות חקירות פדרליות רשמית למחצה (כמו ה-FBI) רק עם סמכויות נמוכות ומצומצמות יותר). בשנת 1936 התפרש הגסטפו בגרמניה כולה.

הגסטפו כלל שלושה אגפים: (1) משפטים וארגון; (2) אגף כללי, שכלל מחלקות רבות: לפעולות נגד אויבי משטר, לענייני יהודים, לקבוצות דתיות אחרות, מחלקה לאוסטריה ועוד; (3) ריגול נגדי במדינות שכנות.

בשנת 1939 אוחד הגסטפו עם האס אס והוקם "המשרד הראשי לביטחון הרייך" בפיקוד היידריך. הגסטאפו נועד לעצור את "אויבי הרייך או המשטר"; נגד "גזעים נחותים" השתמש בגירושם למחנות ריכוז או השמדה. חקירות הגסטפו היו אכזריות מאוד וחסרות מעצורים.



”כל הגרמנים ההגונים להשמיד

את מכונת המלחמה ההיטלראית!”

"כל הגרמנים ההגונים להשמיד את מכונת המלחמה ההיטלראית!"

ההתנגדות לנאציזם

ההתנגדות גרמנית לנאציזם הופיעה בגרמניה הנאצית בשנים 1933-1945. בין המתנגדים היו: קציני צבא, פקידים בכירים בדימוס (לשעבר), אנשי אקדמיה, אנשי עסקים, תנועות סטודנטים, פועלים, תנועות פוליטיות שמאליות, האצולה הגרמנית הישנה, תנועות מלוכניות וימניות-מתונות, גורמים דתיים, גופים וארגונים אחדים ופעולתם של יחידים שמאסו במשטר האימים.

להתנגדות בקרב הגרמנים היו סיבות שונות. השקפת עולם שונה או חוסר הסכמה עם השקפת השלטון הקיימת, התנגדות שפרצה כתוצאה מצער וכאב של המלחמה, ומרצון לכוח ולשליטה וחוסר הסכמה עם פעולותיו הרצחניות של היטלר.

הטוטליטריות לא נתנה מקום לביטוי עצמי והחצנת דעה שונה הנוגדת את זו שלה. התנועה הנאצית הייתה חזקה מאוד, הרבה אנשים הלכו אחריה עיוורים, לשלטון היו משתפי פעולה ומלשינים רבים, טרור הושלט על ידי הגסטאפו ופולוגות הסער ולכן היה מאוד קשה להתנגד. לתנועה הנאצית היה כוח שלטוני רב, מסדרים, טקסים, תנועות נוער לבנות ולבנים, דגלים ועוד. התעמולה הנאצית הייתה מאוד חזקה והשפיעה על יכולת החשיבה של רבים. אנו משערות כי לאנשים בעלי אמצעים פחותים היכולת להתחרות עם תעמולה שכזאת שאפה לאפס. בנוסף על כך, המנגנון שהיטלר יצר פיתח את הכלכלה הגרמנית לאחר המפלה שחוותה במלחמת העולם הראשונה, יצר מקומות עבודה רבים באמצעות המלחמה, הצורך בחיילים או אנשים שיפתחו כלי נשק ויעבדו "מאחורי הקלעים", פועלים ועוד. היטלר נתן להם ביטחון מהבחינה הזו ולכן סחיפה להתנגדות הייתה קשה יותר.



בניגוד לכל היגיון...

אליזה ואוטו המפל היו זוג דל השכלה ממעמד הפועלים שהתגורר בברלין, ללא רקע של פעילות פוליטית לפני המקרה הזה.

בתחילה, אליזה ואוטו "תרמו" את חלקם לחכימה ולנאציזם, אליזה כחברה בתנועת הנשים הנאצית (עמדה בראשה עד שנת 1940) ואוטו שירת במלחמת העולם הראשונה, היה חבר בארגון וותיקי מלחמת העולם הראשונה בשנים 1928-1933 ועבד במפעל סימנס לחוטים וכבלים לחשמל בברלין (שבמהלך מלחמת העולם השנייה תרם את חלקו בעזרת הייצור).

אולם, לאחר שאחיה של אליזה נהרג במהלך מלחמת גרמניה על צרפת, ההמפלים החליטו להתנגד לתנועה הנאצית בדרך שלהם. הזוג החל מבצע תעמולה שנמשך קרוב לשלוש שנים שהרגיז את משטרת ברלין שבסופו של דבר העבירה את הטיפול במקרה לידי הגסטפו¹. המבצע של ההמפלים היה בנוי על הנחת מאות גלויות דואר ברחבי ברלין, גלויות הקוראות לסרבנות אזרחים במקומות עבודה. הם התעקשו ביחוד על דרוון אנשים לא לתרום למפעל העזרה לחורף, שהיה ביסודו מפעל צדקה מדומה של הנאצים, שהפעיל לחץ על האזרחים לתרום כסף ששימש למעשה למימון המלחמה. רבות מהגלויות נמסרו מיד לידי המשטרה אבל ההמפלים כיסו את העיר בצורה כה יסודית והתחמקו מהיתפסות בהצלחה כה רבה שהגסטאפו ויחידות אחרות של המשטרה הנאצית החלו להאמין שהם ניצבים מול תנועה מחתרתית גדולה ומתוחכמת.

"עיתונות חופשית!"

למה לסבול מלחמה ומוות בשביל הפלוטוקרטיה של היטלר.

כל הגרמנים ההגונים להשמיד את מכונת המלחמה ההיטלראית!

כך יימנע המשך הרצח של אבות ובנים! לעבוד מעט, להוליד ילדים מעטים!²

¹ הגסטאפו - משטרת המדינה החשאית של גרמניה הנאצית. אחד הגופים המרכזיים לאכיפת הטוטליטריות הנאצית. שמה עורר פחד כבד בלב אזרחי גרמניה והארצות הכבושות, ואף כיום הוא ידוע לשמצה ומסמל את המשטר הנאצי כולו, ומעבר לכך - משטרה בשלטון טוטליטרי.

² גלויה זו נמסרה לידי הגסטאפו במהלך השנים 1943-1940.



הסכנה בכתיבתן ופיזורן של הגלויות הייתה עצומה עבור ההמפלים באותה תקופה. דו"ח משטרתי שנמצא בארכיוני הגסטאפו ושעליו מבוסס ספרו המרתק של הנס פאלאדה³, מצטט עדות של עד ראייה אודות גבר המניח גלויה, תוך ציון שהושארה בחדר המדרגות של בית מגורים, עוד עדות ראייה, גם היא מתארת גבר, אך התיאורים היו כה שונים עד כי המשטרה נאלצה להתעלם מהם. ועם זאת, דבר זה שם את ההמפלים בדילמה קשה. כאשר הם יודעים כי המשטרה מחפשת אחריהם וכי בידה תיאור כללי של הפושע לכאורה. באותה תקופה, מלשינים נמצאים בכל מקום, פעילותם מעודדת על ידי הגסטאפו, וידוע להם שאם ייתפסו עונשם יהיה רע ומר. ההמפלים החליטו להמשיך במבצע למרות שכל הסיכויים היו נגדם. הקושי בפעילות הנחת הגלויות, גם הוא הלך וגדל מאחר ומקומות הנחת הגלויות הלכו והתמעטו. ההמפלים התמודדו יום אחרי יום עם פחד ולחץ בלתי ניתנים לתיאור, אך הם עשו זאת למרות הכל. בסופו של דבר, נתפסו אוטו המפל ורעייתו אליזה, זאת לאחר שהמפל התגלה על ידי עד ראייה. שניהם עמדו למשפט בבית המשפט העממי - שם הנאצים ערכו את משפטי הראווה שלהם - נידונו למוות והוצאו להורג בגיליוטינה בבית הסוהר פלוצנו במרץ, 1943.

³ הנס פאלאדה - היה סופר גרמני נודע שסירב להצטרף למפלגה הנאצית ולכן נעצר על ידי הגסטאפו. לאחר שחרורו, פנה אליו שר התעמולה הנאצי, גבלס, וביקש ממנו לכתוב רומן אנטישמי. פאלאדה התמוטט והושם בהסגר בבית מחסה "לפושעים חולי נפש", שם כתב שלושה ספרים מקודדים בתואנה שהוא בעצם כותב את הרומן האנטישמי. לאחר המלחמה כתב את "לבד בברלין", בהתבססו על תיק שנמצא בידי הגסטאפו וניתן לו על ידי חברו שהיה באותה עת שר התרבות של מורח גרמניה. פאלאדה נפטר שבועות ספורים לפני שספרו ראה אור ב-1947.

ביבליוגרפיה

הנס פאלאדה/לבד בברלין, הוצאת ידיעות ספרים, 2010

וויקיפדיה - אליזה ואוטו המפל

הגורם האנושי - לבד בברלין הסיפור האמתי

Executedtoday.com

Hitler hatt keine Frau,¹³
Der Schlächter keine Frau.
Der Bäcker keinen Teich!
Bass ist dass dritte Reich.
Hitlers Gewaltrop Recht
Bringt uns deutsches Volk keinen
Frieden! Nieder mit der Hitler Bande



"להיטלר אין אישה, לשוחט אין חזירה, לאופה אין בצק, זהו הרייך השלישי, פגיעת היטלר בצדק לא תביא שלום לגרמניה! הלאה כנופיית היטלר."

Witler hatt keine Frau, 13)
Der schlöchter keine so4.

Der Bäcker keinen Teich!
Hass ist dass dritte Reich.

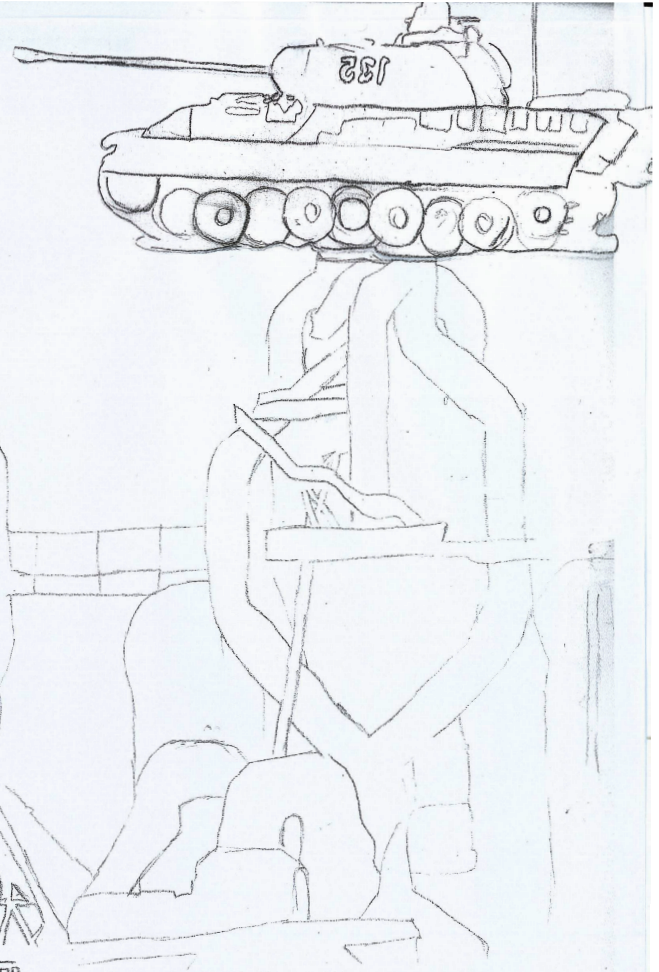
Hitlers Gewalt vor Recht
Bringt uns deutsches Volk keinen
Frieden! Nieder mit der Hitler Bande



"להיטלר אין אישה, לשוחט אין חזירה, לאופה אין בצק, זהו
הרייך השלישי, פגיעת היטלר בצדק לא תביא שלום לגרמניה!
הלאה כנופייית היטלר."



"עיונות חופשית! למה לסבול מלחמה ומוות בשביל הפלוטוקרטיה של היטלר כל הרמנים ההגונים עוזרים להשמיד את מכות המלחמה ההיסטוראית! כך יימנע המשך הרצח של אבות ובנים! לעבוד לאט, להליך קלדים מעטים!"



Freie Presse! Lesen, Sorge für Umlauf!
Postkarte
Warum kämpfen und sterben für die
Hitler Plutokratie! 15
Alle vernünftigen deutschen helfen
mit die bitterische Kriegs Maschine
zu vernichten! Sonst ein weiteres bin
schlachten von Väter und Söhnen zu
verhindern! Langsam arbeiten, wenig
Kinder erzeugen!



Freie Presse! Leser, Sorge für Verkauf.
Postkarte
Warum kämpfen und sterben für die
Hitler-Flutknoten! 15
Alle vernünftigen Deutschen helfen
mit die hitlerische Kriegsmaschine
zu vernichten! Sonst ein weiteres
Schlachten von Vätern und Söhnen zu
verhindern! Lyngbyum arbeiten, wenig
Kinder erzeugen!

“עיתונות חופשית! למה לסבול מלחמה ומוות בשביל
הפלוטוקרטיה של היטלר כל הגרמנים ההגונים עוזרים להשמיד
את מכונת המלחמה ההיטלראית! כך יימנע המשך הרצח של
‘אבות ובנים! לעבוד לאט, להוליד ילדים מעטים!’”

סוף חלופי - אליזה

אליזה ואוטו רוקנו את הגלויות אל פח האשפה בעיניים כואבות. הסכנה גדולה מידי וההצלחה אינה מובטחת. אליזה עזבה את תנועת הנשים הנאצית ונכנסה לפיקוח פסיכולוגי על פי בקשותיו החוזרות ונשנות של אוטו. הוא המשיך לפרנס את הבית לבדו, מלווה בכאב רב. שניהם הושפעו ממות אחיה של אליזה שמת בקרב על צרפת. חייהם חזרו לשגרה והכאב שליווה אותם יום יום חלף, עכשיו נשאר רק הזיכרון שעולה ומרטיב את העיניים מידי פעם כדי לוודא שלעולם לא ישובו לשמוח בלב שלם. אליזה המשיכה לעקוב אחר החדשות באדיקות ומידי פעם חזרה והעלתה את עניין כתיבת הגלויות בפני אוטו שביטל אותה במהירות, הוא דאג לה ולא היה מוכן לשאת בעול אם משחו יקרה לה. מידי יום אוטו היה חוזר ומוצא את אליזה יושבת על כיסא הנדנדה שלה, סורגת ומאזינה לרדיו אל מול החלון הלבן והמתקלף שנמצא בסלונם. הדבר היחיד שהיה משתנה הוא הנוף שהשתקף מהחלון המתפורר, מכתום אל הלבן ומהלבן אל הירוק שהוביל לימיים שמשיים שהחזירו את נשירת העלים וכך הלאה.

מספר שבועות חלפו מאז סוף המלחמה, 1945 הכתה בהם בכל הכוח, האמריקאים הפיצו כל כך הרבה זוועות, זוועות קשות מכדי שיוכלו להאמין בהם, שאם יאמינו בהם הלב שלהם ירקב והמצפון יבכה, הנשמה כאב והאשמה ותאכל את הכל. הם לא דיברו על מה שהרגישו, הם פחדו שאם ידברו על זה זה יהפוך לאמיתי, אמיתי מכדי שיוכלו לעמוד מבלי לקרוס. הם המשיכו לחיות אם אשמה מקננת ואליזה הפסיקה את הטיפול מהחשש שתפלוט משהו שהיא אינה אמורה לומר. ההכחשות נפרסו בכל ברלין, אנשים סרבו להאמין, "תעמולה אמריקאית" הם אמרו.

ב-1963 קרא אוטו כתבה בעיתון היומי, משפט אושוויץ הראשון בגרמניה!, אוטו קרא באטיות מייגעת שרק שברה אותו יותר, עיניו שוטטו על הכתבה והביטו בתמונות הכואבות. אליזה נכנסה הביתה, בידיה שקי הקניות ומבט קפוא על פניה וברגע הזה הבין אוטו שגם היא קראה את הכתבה.

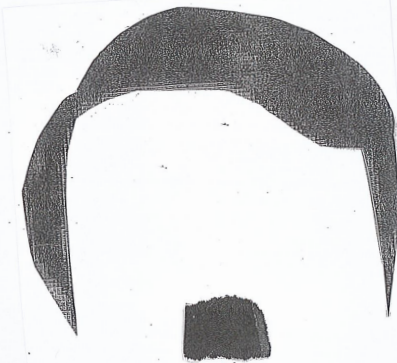
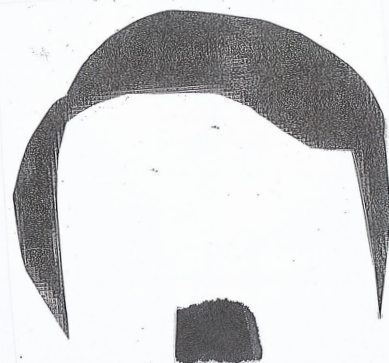
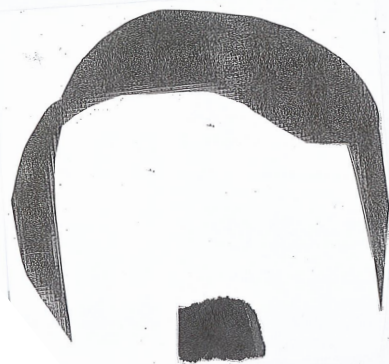
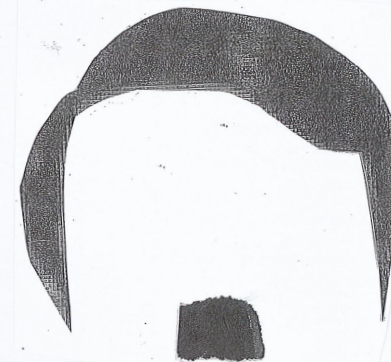
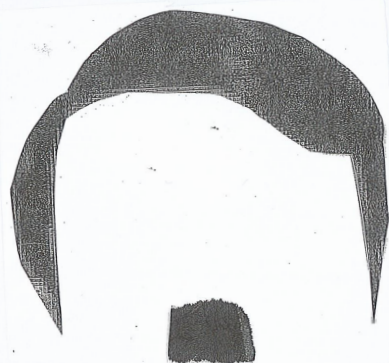
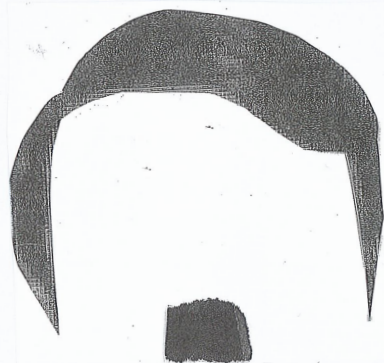
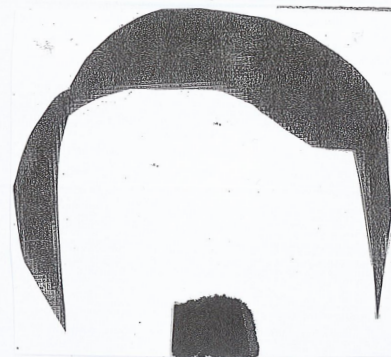
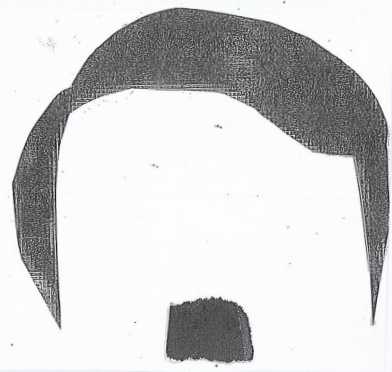
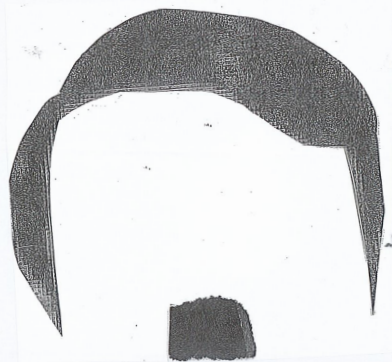
הם החזיקו ידיים והביטו אחד בשניה, סליחה, אוטו לחש והם קפצו אל מותם.

אופיר מעוז

סוף חלופי - הגלויות

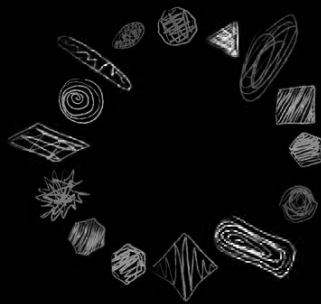
אליזה ואוטו המפל היו זוג דל השכלה ממעמד הפועלים שהתגורר בברלין, ללא רקע של פעילות פוליטית לפני המקרה הזה. לאחר שאחיה של אליזה נהרג במהלך מלחמת גרמניה על צרפת, ההמפלים החליטו להתנגד לתנועה הנאצית בדרך שלהם. הזוג החל מבצע תעמולה שנמשך קרוב לשלוש שנים והביך והרגיז את משטרת ברלין שבסופו של דבר העבירה את הטיפול במקרה לידי הגסטפו. המבצע של ההמפלים היה בנוי על הנחת מאות גלויות דואר ברחבי ברלין, גלויות הקוראות לסרבנות אזרחים ולחברה במקומות עבודה. באותו הזמן גרהרד קורצבך, שהיה מפקד של עובדי כפייה בעיר בוכניה בפולין, היה בחופשת חג המולד בברלין וראה את אחת הגלויות שאוטו ואליזה כתבו: " עיתונות חופשית! למה לסבול מלחמה ומוות בשביל הפלוטוקרטיה של היטלר. כל הגרמנים ההגונים להשמיד את מכוונת המלחמה ההיטלראית! כך יימנע המשך הרצח של אבות ובנים! לעבוד מעט, להוליד ילדים מעטים! ". קורצבך, חזר לפולין ושמע באחת מן הישיבות גטו בוכניה את הזוועות שיהודים יעברו באקציה שתהייה ומיד נזכר באותה גלויה שראה בברלין. הוא הבין שהוא חייב לעשות משהו בנדון, אם לא לחבל במכוונת המלחמה, לחבל במכוונת ההשמדה. לשם כך, גרהרד קורצבך לקח מספר יהודים מהמפעל שלו שהיו אמורים להישלח לאקציה למחרת והחביא אותם במפעלו. זמן קצר לאחר מכן אוטו ואליזה נתפסו ונשלחו לחקירה על ידי הגסטפו. באותה חקירה, בכדי להראות להם עד כמה מעשיהם "נוראיים" סיפר מפקד הגסטפו על אותו מפקד צבא שהציל יהודים כהשראה מאותן גלויות. כששמעו חשו הזוג כי שהם יכולים למות בנחת, הם הרגישו שהם שינו משהו וגרמו לתהיות אצל אזרחים אחרים. בסופה של החקירה, אוטו ואליזה המפל נשלחו למשפט ונגזר עליהם גזר דין מוות על ידי גיליוטינה.

רותם קדמה



תלמידי/יות היסטוריה שכבה יא
בהנחיית דנה שידן אליאש וגור סלע

תלמידי/יות מגמת אמנויות העיצוב
בהנחיית עירית תמרי וענבל הלצר



בית הספר החדש חולון

תעש"ז